

Z A K O N

O ZAŠTITI OD POŽARA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Zaštitu od požara, kao sastavni deo društvene samozaštite, organizuju i obezbeđuju njeno sprovođenje društveno-političke zajednice i njihovi organi, mesne zajednice, organizacije udruženog rada i druge samoupravne organizacije i zajednice, radni ljudi i građani.

U cilju zaštite života ljudi i imovine od požara, subjekti iz stava 1. ovog člana, preduzimaju mere za sprečavanje izbijanja i širenja požara, otkrivanje i gašenje požara, spasavanje života ljudi i imovine ugroženih požarom, kao i pružanje pomoći u otklanjanju posledica prouzrokovanih požarom.

Član 2.

Zaštita od požara obuhvata skup mera i radnji normativne, upravne, organizaciono-tehničke, preventivne, obrazovne, informativno-vaspitne i druge prirode.

Zaštita od požara se organizuje i neprekidno sprovodi na svim mestima i objektima koji su izloženi opasnosti od požara.

II. ORGANIZOVANJE ZAŠTITE OD POŽARA

Član 3.

Opština u skladu sa svojim pravima i dužnostima obezbeđuje sprovođenje organizacije i mera zaštite od požara od strane organizacija udruženog rada i drugih samoupravnih organizacija i zajednica i državnih organa (u daljem tekstu: organizacije i organi) radnih ljudi i građana, kao i preduzima druge mere koje imaju za cilj unapređenje zaštite od požara.

Propisom koji u okviru svojih prava i dužnosti donosi opština uređuju se uslovi za zajedničko delovanje vatrogasnih jedinica sa specijalizovanim vatrogasnim jedinicama civilne zaštite.

Član 4.

Skupština opštine svojom odlukom donosi plan zaštite od požara.

Polazeći od stanja i procene ugroženosti od požara, plan zaštite od požara iz stava 1. ovog člana sadrži naročito:

1. mere za otklanjanje nedostataka i unapređenje stanja zaštite od požara, sa planom snabdevanja vodom, putevima, prolazima i prilazima, sa dejstvom vatrogasnih jedinica, zajedničkim uslovima za

delovanje ovih jedinica sa specijalizovanim vatrogasnim jedinicama civilne zaštite, sistemom veza i načinom obaveštavanja i postupkom u slučaju požara, načinom obuke građana i dinamikom izvršenja mera i organizacije zaštite od požara;

2. organizaciju teritorijalnih vatrogasnih jedinica, kao i potrebe i mogućnosti osnivanja dobrovoljnih vatrogasnih jedinica;

3. finansijska sredstva potrebna za izvršenje mera i organizaciju zaštite od požara sa dinamikom realizacije, i

4. grafičku dokumentaciju.

Finansijska sredstva potrebna za izvršenje mera i organizaciju zaštite od požara koja su predviđena planom zaštite od požara utvrđuju se srednjoročnim planovima razvoja opštine, a realizacija obezbeđuje godišnjim planskim aktima o njihovom ostvarivanju.

U cilju praćenja izvršenja plana zaštite od požara iz stava 1. ovog člana, najmanje jednom u toku godine preispituje se njegova sadržina, ocenjuje usklađenost ovog plana sa novonastalim uslovima (urbanističkim, građevinskim, promenom namene objekata i sl.) i prati dinamika realizacije finansijskih sredstava.

Član 5.

Radni ljudi i građani u mesnoj zajednici, u skladu sa njenim pravima i dužnostima, organizuju se i povezuju sa organizacijama i organima u cilju organizovanja i sprovođenja mera zaštite od požara.

Radni ljudi i građani u mesnoj zajednici predlažu izmene i dopune opštinskih planova zaštite od požara, sprovode mere u vezi organizovanja i osposobljavanja radnih ljudi i građana za gašenje požara i spasavanje ljudi i imovine ugrožene požarom, upoznaju radne ljude i građane sa merama koje treba preduzeti radi ostvarivanja planova zaštite od požara, kao i o njihovim dužnostima u slučaju izbijanja požara, predlažu i učestvuju u osnivanju dobrovoljnih vatrogasnih društava i saraduju sa drugim subjektima društvene samozaštite na svom području.

Član 6.

Organizacije i organi neposredno organizuju zaštitu od požara i obezbeđuju sprovođenje mera zaštite od požara propisanih ovim zakonom i drugim propisima.

Radi utvrđivanja odgovarajuće organizacije i preduzimanja drugih mera potrebnih za uspešno funkcionisanje i sprovođenje mera zaštite od požara, organizacije i organi razvrstavaju se u četiri kategorije ugroženosti od požara, a u zavisnosti od tehnološkog procesa, vrste materijala kojeg proizvode, prerađuju ili uskladištavaju, vrste materijala upotrebljenog za izgradnju objekta i značaja objekta.

U prvu kategoriju ugroženosti od požara razvrstavaju se naročito one organizacije udruženog rada i druge organizacije: koje proizvode, koriste ili uskladištavaju eksplozivne materije, zapaljive tečnosti i zapaljive gasove; kod kojih se u tehnološkom procesu stvaraju prašine koje sa vazduhom grade eksplozivne smeše; čiji objekti su međusobno povezani zapaljivim građevinskim konstrukcijama i drugim građevinskim elementima u jednu celinu pogodnu za brzo širenje i prenošenje požara; i slične organizacije udruženog rada i druge organizacije, kao i one koje su od izuzetnog privrednog značaja za društveno-političku zajednicu ili od interesa za narodnu odbranu.

U drugu kategoriju ugroženosti od požara razvrstavaju se naročito one organizacije udruženog rada i druge organizacije: koje proizvode i prerađuju čvrste gorivne materijale bez stvaranja prašnih eksplozivnih smeša; koje prerađuju i obrađuju negorive materijale u usijanom i rastopljenom stanju; koje upotrebljavaju i drže manje količine zapaljivih tečnosti svih vrsta, kao i organizacije i organi u čijim objektima se skuplja ili boravi veći broj lica (bolnice, veći hoteli, robne kuće, sportski objekti, bioskopi, pozorišta, muzeji, koncertne dvorane i sl.), i slične organizacije udruženog rada i druge organizacije.

U treću kategoriju ugroženosti od požara razvrstavaju se organizacije udruženog rada i druge organizacije koje proizvode i prerađuju vatrootporne i vatrostalne materije, kao i ostali poslovni i javni objekti u kojima su smešteni organizacije i organi.

U četvrtu kategoriju ugroženosti od požara razvrstavaju se sve ostale organizacije i organi koji nisu obuhvaćeni st. 3-5. ovog člana, a značajni su sa stanovišta zaštite od požara (ugostiteljske, trgovinske i zanatske radnje, prodavnice, servisi, manji poslovni i javni objekti u kojima su smešteni organizacije i organi i drugi slični objekti).

Bliži propis o uslovima, osnovama i merilima za razvrstavanje organizacija i organa u odgovarajuće kategorije ugroženosti od požara doneće Izvršno veće Skupštine Socijalističke Republike Srbije (u daljem tekstu: Izvršno veće).

Opštinski organ uprave nadležan za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: opštinski organ), shodno osnovama, merilima i uslovima iz stava 7. ovog člana vrši razvrstavanje organizacija i organa u odgovarajuće kategorije ugroženosti od požara.

Protiv rešenja iz stava 8. ovog člana, ne može se voditi upravni spor.

Izuzetno, opštinski organ može, zbog privrednog, kulturnog, istorijskog i drugog značaja delatnosti koje vrše organizacije i organi, odrediti da one budu razvrstane u neposredno višu kategoriju ugroženosti od požara.

Član 7.

Organizacije udruženog rada i druge organizacije razvrstane u prvu kategoriju ugroženosti od požara dužne su da donesu plan zaštite od požara i da imaju vatrogasnu jedinicu sa odgovarajućim brojem radnika na organizovanju i sprovođenju preventivnih mera zaštite od požara.

Organizacije i organi razvrstani u drugu kategoriju ugroženosti od požara obavezni su da donesu planove zaštite od požara i da imaju odgovarajući broj radnika radi vršenja poslova stalnog dežurstva, neposrednog gašenja požara i sprovođenja preventivnih mera zaštite od požara (u daljem tekstu: Služba zaštite od požara).

Organizacije i organi razvrstani u treću kategoriju obavezni su da imaju najmanje jednog radnika koji neposredno organizuje i sprovodi preventivne mere zaštite od požara (u daljem tekstu: referent za zaštitu od požara).

Organizacije i organi razvrstani u četvrtu kategoriju moraju da imaju najmanje jednog radnika zaduženog za organizovanje i sprovođenje preventivnih mera zaštite od požara.

Organizacije i organi iz st. 1. do 4. ovog člana donose samoupravni opšti akt, odnosno drugi opšti akt o zaštiti od požara kojim utvrđuju organizaciju, mere i poslove u vezi sa sprovođenjem zaštite od požara.

Aktom o razvrstavanju organizacija i organa u odgovarajuće kategorije ugroženosti od požara iz člana 6. stav 8. ovog zakona, opštinski organ utvrđuje broj radnika i tehničku opremljenost za vršenje poslova zaštite od požara iz st. 1. do 4. ovog člana.

Član 8.

Organizacije i organi samoupravnim opštim aktima, odnosno drugim opštim aktima utvrđuju mere i poslove u vezi sa sprovođenjem i unapređenjem zaštite od požara, u skladu sa ovim zakonom, odlukama i planovima zaštite od požara opštine i drugim propisima, a naročito:

1. mere zaštite od požara;
2. organizaciju, delokrug i ovlašćenja vatrogasne jedinice, službe zaštite od požara, odnosno prava i obaveze referenata ili radnika zaduženih za organizovanje i sprovođenje preventivnih mera zaštite od požara;
3. prava i obaveze poslovnog organa, radnika sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima i ostalih radnika u vezi sa sprovođenjem zaštite od požara;
4. način upoznavanja radnika sa merama i opasnostima od požara i postupkom u slučaju požara;
5. način izvođenja teoretske i praktične obuke i provere znanja u vezi sa poznavanjem propisa iz oblasti zaštite od požara, kao i rukovanju aparatima, sredstvima i opremom za gašenje požara;
6. postupak u vezi sa izdavanjem odobrenja za izvođenje radova zavarivanja, rezanja i lemljenja na privremenim mestima;
7. način vršenja unutrašnje kontrole sprovođenja zaštite od požara, kao i dužnosti, ovlašćenja i odgovornosti radnika koji tu kontrolu vrše;
8. odgovornost radnika zbog nepridržavanja propisanih mera zaštite od požara, i
9. dužnosti radnika u slučaju izbijanja požara i učešće u gašenju požara.

Organizacije i organi koji prema odredbama ovog zakona nisu obavezni da donesu plan zaštite od požara, samoupravnim opštim aktom, odnosno drugim opštim aktom, pored pitanja iz stava 1. ovog člana, uređuju i:

1. tehničku opremu i sredstva za gašenje požara, i
2. postupak u slučaju požara.

Član 9.

Polazeći od stanja i procene ugroženosti od požara, planovima zaštite od požara koje donose organizacije i organi, obuhvataju se naročito:

1. mere za otklanjanje nedostataka i unapređenje stanja zaštite od požara, sa planom snabdevanja vodom, putevima, prolazima i prilazima, tehničkom opremom i sredstvima za gašenje požara, načinom obaveštavanja, operativnim planom akcije gašenja požara i dinamikom izvršenja mera i organizacije zaštite od požara;

2. finansijska sredstva potrebna za izvršavanje mera i organizaciju zaštite od požara sa dinamikom realizacije, i

3. grafička dokumentacija.

Finansijska sredstva potrebna za izvršenje mera i organizaciju zaštite od požara koja su predviđena planom zaštite od požara utvrđuju se srednjoročnim planovima razvoja organizacija udruženog rada i drugih samoupravnih organizacija i zajednica, a realizacija obezbeđuje godišnjim planskim aktima o njihovom ostvarivanju.

Planovi zaštite od požara iz stava 1. ovog člana, moraju da budu usaglašeni sa opštinskim planovima zaštite od požara.

O usaglašenosti plana zaštite od požara, iz stava 1. ovog člana pribavlja se mišljenje od strane opštinskog organa.

III. MERE ZAŠTITE OD POŽARA

Član 10.

Prostornim i urbanističkim planovima, kao i odlukama koje ih zamenjuju, pored opštih uslova predviđenih Zakonom o planiranju i uređenju prostora, u pogledu mera zaštite od požara, utvrđuju se naročito:

1. izvorišta snabdevanja vodom, kapaciteti gradske vodovodne mreže koji obezbeđuju dovoljne količine vode za gašenje požara;
2. udaljenost između zona predviđenih za stambene i javne objekte i zona predviđenih za industrijske objekte i objekte specijalne namene (skladišta lako zapaljivih tečnosti, gasova i eksplozivnih materija);
3. udaljenost između objekata različite namene unutar industrijske zone i objekata specijalne namene, koja omogućava sprovođenje mera protivpožarne zaštite;
4. širina puteva koji omogućavaju pristup vatrogasnim vozilima do svakog objekta i njihovo manevrisanje za vreme gašenja požara;
5. prostor za izgradnju objekata za potrebe vatrogasnih jedinica, dobrovoljnih vatrogasnih društava i njihovih saveza, kao i specijalizovanih vatrogasnih jedinica civilne zaštite.

Organizacije i organi koji pripremaju planove iz stava 1. ovog člana dužni su da najkasnije 60 dana od dana određenog za razmatranje, opštinskom organu dostave ove planove radi davanja saglasnosti o zastupljenosti mera zaštite od požara.

Opštinski organ dužan je da saglasnost dostavi organizaciji i organu iz stava 2. ovog člana u roku od 30 dana.

Član 11.

Pri projektovanju i izgradnji stambenih zgrada i objekata za javnu upotrebu (robne kuće, hoteli, bioskopi, pozorišta, biblioteke, škole, bolnice, kao i sportske, koncertne i druge dvorane), moraju se obezbediti uslovi za sigurnu evakuaciju ljudi u slučaju požara i uređaji i sredstva za gašenje požara.

Član 12.

Organ uprave nadležan za izdavanje odobrenja za izgradnju, adaptaciju i rekonstrukciju objekata izdaće odobrenje za gradnju pod uslovom, da je prethodno pribavio saglasnost od nadležnog organa uprave za unutrašnje poslove na investiciono-tehničku dokumentaciju u pogledu mera zaštite od požara za: objekte organizacija i organa; poslovne prostorije; objekte za javne namene; hidro i termo elektrane; trafo postrojenja iznad 1000 KVA; kućne kotlarnice iznad 63 KW; stambene zgrade preko četiri sprata i sve instalacije i uređaje u ovim objektima.

Za objekte u kojima se proizvode, prerađuju i drže zapaljive, eksplozivne i druge opasne materije, magistralne cevovode za transport zapaljivih tečnosti, gasovode i sve instalacije i uređaje u ovim objektima, saglasnost iz stava 1. ovog člana izdaje nadležni organ uprave za unutrašnje poslove odnosno nadležni pokrajinski organ uprave.

Saglasnost na investiciono-tehničku dokumentaciju u pogledu mera zaštite od požara za objekte iz st. 1. i 2. ovog člana, daje se za ceo objekat, a kada se objekat gradi po delovima, za deo tog objekta, ako taj deo predstavlja ekonomsko-tehničku celinu i može se samostalno koristiti, odnosno ako će izgradnja celog objekta trajati više godina.

Uz investiciono-tehničku dokumentaciju iz st. 1. i 2. ovog člana podnosi se poseban elaborat u kome se na sažet i celovit način na osnovu grafičkih prikaza, proračuna i tekstualnih objašnjenja moraju prikazati sve mere zaštite od požara predviđene u investiciono-tehničkoj dokumentaciji, radi ocene predviđenog odnosa odabranog sistema zaštite od požara, njegove funkcionalnosti i efikasnosti.

Član 13.

Građevinski objekti u kojima se proizvode, prerađuju i drže zapaljive, eksplozivne i slične materije mogu se graditi samo na takvim mestima i na takav način da se time ne stvara opasnost od požara i eksplozije za druge objekte.

Član 14.

Odobrenje za korišćenje, odnosno stavljanje u pogon izgrađenog, adaptiranog ili rekonstruisanog objekta, odnosno instalacije, uređaja i postrojenja iz člana 12. stav 1. ovog zakona može se izdati tek kada nadležni organ uprave za unutrašnje poslove da saglasnost organu nadležnom za izdavanje odobrenja da su u njima sprovedene mere zaštite od požara, predviđene u investiciono-tehničkoj dokumentaciji.

Za objekte u kojima se proizvode, prerađuju i drže zapaljive, eksplozivne i druge opasne materije, magistralne cevovode za transport zapaljivih tečnosti, gasovode i sve instalacije u ovim objektima odobrenje iz stava 1. ovog člana izdaje nadležni organ uprave za unutrašnje poslove, odnosno nadležni pokrajinski organ uprave.

Član 15.

Tehnološki procesi u kojima se koriste ili proizvode zapaljive i eksplozivne materije ili stvaraju eksplozivne smeše mogu se vršiti samo u objektima ili prostorijama koje su od drugih objekata i prostorija međusobno protivpožarno odvojene.

Tehnološki procesi iz stava 1. ovog člana moraju biti organizovani na takav način da, zavisno od prirode i uslova proizvodnje, opasnost od požara bude otklonjena.

U objektima i prostorijama u kojima se vrše tehnološki procesi iz stava 1. ovog člana postavljaju se uređaji koji omogućavaju blagovremeno otkrivanje, javljanje i gašenje požara.

Član 16.

Organizacije i organi u čijim objektima su ugrađeni uređaji i instalacije namenjeni za otkrivanje, javljanje i gašenje požara, dužni su da uređaje i instalacije održavaju u ispravnom stanju i da redovno vrše proveru ispravnosti tih uređaja i instalacija u celini, u skladu sa uputstvom proizvođača.

O proveri ispravnosti uređaja i instalacija iz stava 1. ovog člana, vodi se evidencija u koju se unose podaci kada je provera izvršena, ko je proveru izvršio i stručni nalaz.

Član 17.

U objektima i prostorijama u kojima se proizvode, prerađuju, koriste i drže zapaljive tečnosti, zapaljivi gasovi, eksplozivni i drugi lako zapaljivi materijali ili se stvaraju eksplozivne smeše, nije dozvoljeno:

1. pušenje, upotreba otvorene vatre, svetiljki sa plamenom i sredstva za paljenje;
2. korišćenje uređaja i instalacija koje mogu izazvati požar i eksploziju;
3. upotrebljavati alat koji varniči;
4. korišćenje grejnih uređaja sa otvorenom vatrom, užarenim i prekomerno zagrejanim površinama;
5. držanje i smeštaj materijala koji je sklon samozapaljenju.

O merama zabrane iz stava 1. ovog člana, moraju se na vidnom mestu istaći upozorenja ili znaci zabrane.

Član 18.

U proizvodnim i poslovnim zgradama i prostorijama, kao i u javnim stambenim i drugim građevinskim objektima i postrojenjima, električne, ventilacione, toplotne, gromobranske, kanalizacione i druge instalacije, dimovodi i ložišta, moraju se postavljati i održavati u ispravnom stanju i prema tehničkim propisima.

U objektima u kojima se ugrađuju gasne i naftovodne instalacije, pored obaveze iz stava 1. ovog člana, ove instalacije moraju biti izvedene tako da ne predstavljaju opasnost od požara i eksplozije.

U postojećim zgradama za stanovanje i zgradama u kojima se smešta ili okuplja veći broj lica obezbeđuje se najpotrebnija oprema, uređaji i sredstva za gašenje požara i preduzimaju druge preventivne mere shodno tehničkim propisima.

Za sprovođenje mera zaštite iz st. 1. do 3. ovog člana odgovorni su: organizacije udruženog rada i druge organizacije, državni organi, samoupravne interesne zajednice stanovanja, nosioci prava korišćenja stambene i poslovne zgrade i prostorije, odnosno sopstvenici porodične stambene zgrade, dela zgrade ili stana.

Član 19.

Opštine, mesne zajednice, organizacije udruženog rada u oblasti poljoprivrede i poljoprivredni proizvođači, za vreme žetve i vršidbe preduzimaju posebne mere zaštite stranih useva od požara.

Pod posebnim merama zaštite strnih useva od požara podrazumevaju se naročito: organizovanje stalnog dežurstva, osmatračke službe, službe veze i obaveštavanja i kontrola nad sprovođenjem tih i drugih mera zaštite od požara.

Bliže propise o posebnim merama zaštite od požara u poljoprivredi donose sporazumno Republički sekretarijat za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu i republički sekretar za unutrašnje poslove i republički sekretar za narodnu odbranu.

Član 20.

U objektima u kojima se održavaju javni skupovi, priredbe, sajmovi i slično, organizatori su dužni da za vreme njihovog trajanja obezbede vatrogasnu stražu.

U organizacijama udruženog rada, samoupravnim organizacijama i zajednicama vatrogasna straža se organizuje i u toku procesa rada kada je povećana opasnost od izbijanja požara.

Pod vatrogasnom stražom iz st. 1. i 2. ovog člana podrazumeva se prisustvo lica stručno osposobljenih za gašenje požara sa odgovarajućom opremom i sredstvima za blagovremeno gašenje početnih požara.

Član 21.

Organizacije i organi, zanatske, ugostiteljske i trgovinske radnje dužni su da imaju uređaje, opremu i sredstva za gašenje požara, da obezbede izlaze i prolaze za evakuaciju ljudi i imovine u slučaju požara, da uklone zapreke koje bi predstavljale smetnju za efikasno gašenje požara, spasavanje ljudi i imovine ugrožene požarom, preurede, premeste uređaje i instalacije od kojih preta opasnost od izbijanja i širenja požara.

Vrste urađaja, opreme i sredstava iz stava 1. ovog člana, kao i mesta na kojima se ona postavljaju, određuju se saglasno uputstvu proizvođača, a u zavisnosti od površine prostora, vrste procesa proizvodnje, tehnologije i slično, kao i s tim u vezi mogućih uzroka i vrste požara.

Uređaji, oprema i sredstva za gašenje požara moraju se održavati u ispravnom stanju, namenski koristiti, biti posebno označeni i uvek dostupni za upotrebu.

Član 22.

Organizacije i organi dužni su da redovno vrše kontrolno ispitivanje i servisiranje prevoznih i ručnih vatrogasnih aparata i ostalih vatrogasnih sredstava i opreme kojima raspolažu u skladu sa uputstvom proizvođača aparata, odnosno opreme.

Kontrolno ispitivanje i servisiranje aparata, sredstava i opreme za gašenje požara mogu da vrše organizacije i organi koji ispunjavaju posebne uslove u pogledu tehničke opremljenosti i stručne osposobljenosti radnika.

Postojanje uslova iz stava 2. ovog člana utvrđuje opštinski organ.

Bliže uslove iz stava 2. ovog člana propisuje Izvršno veće.

Član 23.

Zapaljivi materijal ne može se smeštati na prostoru koji nije udaljen najmanje 6 metara od objekta ili dela objekta, ukoliko tehničkim propisima nije drugačije određeno.

Zapaljivi materijal ne može se smeštati na tavanima zgrada, stepenišnom prostoru, hodnicima i ostalim prolazima.

U objektima i prostorijama u kojima se uskladištava i drži zapaljivi i drugi materijal (sirovine, gotovi proizvodi, ambalaža i dr.) moraju se obezbediti slobodni prolazi i prilazi spravama i uređajima za gašenje požara.

Član 24.

Organizacije i organi dužni su da radnike upoznaju sa opasnostima od požara na radnom mestu, kao i u organizaciji i organu, merama, upotrebom sredstava i opreme za gašenje požara, postupkom u slučaju požara, kao i sa odgovornošću zbog nepridržavanja propisanih ili naloženih mera zaštite od požara.

Organizacije i organi su dužni da najmanje jedanput u tri godine izvrše obuku svih radnika iz oblasti zaštite od požara, s tim da najmanje jednom u toku godine izvrše praktičnu proveru znanja.

Obuka radnika iz stava 2. ovog člana vrši se prema programu kojeg donose organizacije i organi, po pribavljenom mišljenju nadležnog organa uprave za unutrašnje poslove.

Organizacije i organi su dužni da vreme održavanja obuke i provere znanja iz oblasti zaštite od požara prijave nadležnom organu uprave za unutrašnje poslove.

Radnici su dužni da prisustvuju obuci i proveri znanja iz oblasti zaštite od požara.

Bliži propis o minimumu sadržine opšteg dela programa iz stava 3. ovog člana doneće republički sekretar za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: republički sekretar).

Član 25.

Organi upravljanja u organizacijama udruženog rada i drugim samoupravnim organizacijama i zajednicama dužni su da obezbede sprovođenje mera utvrđenih samoupravnim opštim aktom iz

člana 8. ovog zakona i planom zaštite od požara i najmanje dvaput godišnje da razmotre stanje zaštite od požara.

Poslovodni organi i radnici koji imaju posebna ovlašćenja i odgovornosti u organizacijama udruženog rada i drugim samoupravnim organizacijama i zajednicama i funkcioner koji rukovodi organom uprave, svaki u svom delokrugu neposredno su odgovorni za sprovođenje mera zaštite od požara, a naročito za primenu propisanih i naloženih mera, održavanja u ispravnom stanju i namensku upotrebu uređaja, opreme i sredstava za gašenje požara, kao i za nedovoljnu osposobljenost, odnosno osposobljenost radnika za minimum znanja u rukovanju opremom i sredstvima za gašenje požara, upoznavanje radnika sa opasnostima od požara i načinom upotrebe uređaja, opreme i sredstava za gašenje.

Član 26.

Pri izgradnji vodovodne mreže sa požarnim hidrantima mora se obezbediti protočni kapacitet i pritisak za efikasno gašenje požara.

Organizacije i organi dužni su da obezbede redovno vršenje kontrole protočnog kapaciteta i pritiska vode u hidrantskoj mreži, a najmanje jednom u šest meseci, o čemu vode evidenciju.

U naseljenim mestima, organizacijama i organima i javnim objektima, koji se nalaze na terenima na kojima nema vodovodne mreže, potrebne količine vode za gašenje požara obezbediće se putem bunara, rezervoara, izgradnje pristupnih puteva do izvorišta vode, ili na drugi pogodan način.

Član 27.

Organizacije i organi ne mogu koristiti uređaje, tehničku opremu i sredstva namenjena za gašenje požara, ako ne odgovaraju propisanim jugoslovenskim standardima.

Član 28.

Za sprovođenje propisanih i naloženih mera zaštite od požara odgovoran je sopstvenik, etažni vlasnik, odnosno korisnik objekta, samoupravna interesna zajednica stanovanja, a u organizaciji i organu inokosni poslovodni organ, odnosno starešina organa i lica određena samoupravnim opštim aktom, odnosno drugim opštim aktom organizacije, odnosno organa.

Član 29.

Određenim poslovima u vezi sa unapređivanjem protivpožarne zaštite mogu se baviti organizacije udruženog rada i druge organizacije koje ispunjavaju uslove u pogledu tehničke opremljenosti i raspoložu stručnim kadrovima za kvalitetno vršenje poslova unapređenja protivpožarne zaštite.

Pod određenim poslovima unapređenja zaštite od požara podrazumevaju se poslovi:

1. izrade studija organizacije zaštite od požara;
2. izrade analiza postojećeg stanja zaštite od požara;
3. izrade programa za saniranje i unapređivanje zaštite od požara;

4. izrade analiza o zonama opasnosti i određivanje ovih zona na mestima koja su ugrožena od nastanka eksplozivnih smeša;

5. projektovanja uređaja i instalacija za detekciju, dojavu i gašenje požara;

6. ispitivanje fizičko-hemijskih osobina, čvrstih, tečnih i gasovitih zapaljivih materija, kao i pogodnosti korišćenja ovih materijala u objektima ugroženim od požara.

Za vršenje poslova iz stava 2. tač. 1, 2, 3. i 5. ovog člana organizacije udruženog rada i druge organizacije koje se bave unapređenjem protivpožarne zaštite moraju imati radnike sa visokom školskom spremom, odnosno VII1 stepenom stručne spreme, a za obavljanje poslova pod tač. 4. i 6. stava 2. ovog člana i radnike sa srednjom školskom spremom, odnosno IV stepenom stručne spreme i da imaju opremljenu laboratoriju za fizičko-hemijska ispitivanja, odnosno za visokonaponska i niskonaponska ispitivanja elektro-opreme.

Bliže uslove za vršenje poslova iz stava 2. ovog člana, propisuje republički sekretar.

Organizacije udruženog rada i druge organizacije iz stava 1. ovog člana ako prestanu da ispunjavaju uslove potrebne za vršenje poslova unapređivanja protivpožarne zaštite, ne mogu se dalje baviti ovim poslovima.

Postojanje uslova iz st. 1. i 5. ovog člana utvrđuje Republički sekretarijat za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: Republički sekretarijat).

IV. VATROGASNE JEDINICE

Član 30.

Radi učestvovanja u sprovođenju preventivnih mera zaštite od požara, za gašenje požara i spasavanje ljudi i imovine ugroženih požarom osnivaju se vatrogasne jedinice. Ove jedinice učestvuju u sprečavanju i suzbijanju drugih elementarnih nesreća i spasavanju ljudi i imovine ugroženih ovim nesrećama.

Vatrogasne jedinice mogu biti profesionalne i dobrovoljne.

Profesionalne jedinice su teritorijalne vatrogasne jedinice i vatrogasne jedinice organizacije udruženog rada.

Dobrovoljne vatrogasne jedinice su jedinice koje osnivaju dobrovoljna vatrogasna društva.

Član 31.

Naseljeno mesto koje ima preko 10.000 stanovnika mora imati vatrogasnu jedinicu sposobnu za gašenje požara.

Član 32.

Dve ili više organizacija udruženog rada ili drugih organizacija koje su po odredbama ovog zakona obavezne da osnuju vatrogasne jedinice mogu sporazumno osnovati jednu zajedničku vatrogasnu jedinicu.

Član 33.

Teritorijalne vatrogasne jedinice osniva skupština opštine za celu teritoriju opštine ili njen deo.

Dve ili više opština mogu da obrazuju zajedničku teritorijalnu vatrogasnu jedinicu.

Kad su opštine u okviru jedne međuopštinske regionalne zajednice obrazovale zajedničku teritorijalnu vatrogasnu jedinicu, u opštini u kojoj se ne nalazi sedište te jedinice, obavezno postoje delovi te jedinice sposobni za gašenje požara.

Republički sekretar donosi bliže propise o organizaciji teritorijalnih vatrogasnih jedinica, minimalnom broju vatrogasaca, minimumu tehničke opreme, njihovom ustrojstvu i disciplini i načinu vršenja službe u ovim jedinicama.

Član 34.

U opštinskom organu obrazuje se teritorijalna vatrogasna jedinica kao njegova unutrašnja organizaciona jedinica.

Veličina i broj radnika teritorijalne vatrogasne jedinice utvrđuje se u zavisnosti od procene stanja i stepena ugroženosti od požara predviđenih planom zaštite od požara u opštini, broja i veličine vatrogasnih jedinica u organizacijama udruženog rada i dobrovoljnim vatrogasnim društvima, kao i veličine, tehničke opremljenosti i kadrovske osposobljenosti teritorijalnih vatrogasnih jedinica u drugim opštinama iste međuopštinske regionalne zajednice sa kojima je u skladu sa zakonom obrazovan jedan zajednički opštinski organ uprave nadležan za unutrašnje poslove.

Bliže kriterijume za određivanje veličine i brojnog sastava teritorijalne vatrogasne jedinice propisuje republički sekretar.

Član 35.

Odredbe Zakona o unutrašnjim poslovima koje se odnose na radnike na određenim dužnostima primenjuju se i na radnike teritorijalnih vatrogasnih jedinica.

Radnicima teritorijalnih vatrogasnih jedinica koji rade na operativnim dužnostima staž osiguranja računa se u uvećanom trajanju koji ne može biti manji od 15 meseci za 12 meseci efektivno provedenih na tim dužnostima.

Zadatke i poslove na operativnim dužnostima u teritorijalnim vatrogasnim jedinicama, na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, stepen uvećanja staža osiguranja, kao i obim odgovarajućeg sniženja starosne granice, utvrđuje Republička samoupravna interesna zajednica penzijskog i invalidskog osiguranja radnika - Beograd, na predlog Republičkog sekretarijata.

Član 36.

Vatrogasne jedinice su dužne da međusobno sarađuju i jedna drugoj pružaju pomoć.

Član 37.

Pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa, posebne psihofizičke i zdravstvene sposobnosti za rad na poslovima zaštite od požara, položenog stručnog ispita, lica za rad na ovim poslovima treba da ispunjavaju i sledeće uslove:

1. radnik koji rukovodi vatrogasnom jedinicom i službom zaštite od požara mora da ima najmanje višu školsku spremu, odnosno VI stepen stručne spreml, a radnik na organizovanju i sprovođenju preventivnih mera zaštite od požara iz člana 7. stav 1. ovog zakona najmanje višu školsku spremu odnosno VI stepen školske spreml - tehničke struke, kao i da ima odgovarajuće radno iskustvo na poslovima zaštite od požara;

2. referent za zaštitu od požara i radnik zadužen za organizovanje i sprovođenje preventivnih mera zaštite od požara mora da ima najmanje srednju školsku spremu, odnosno odgovarajući IV ili III stepen stručne spreml - tehničke struke i odgovarajuće radno iskustvo na poslovima zaštite od požara;

3. radnici vatrogasnih jedinica, radnici službi zaštite od požara, kao i drugi radnici koji rade na poslovima zaštite od požara, moraju da imaju najmanje srednju školsku spremu, odnosno odgovarajući IV ili III stepen stručne spreml.

Radnici iz stava 1. tačka 3. ovog člana koji se prvi put primaju ili raspoređuju na rad na poslove zaštite od požara ne smeju biti stariji od 35 godina.

Pored uslova iz st. 1. i 2. ovog člana, radnici teritorijalnih vatrogasnih jedinica moraju da ispunjavaju i posebne uslove za zasnivanje radnog odnosa propisane Zakonom o unutrašnjim poslovima.

Član 38.

Lice koje prvi put zasniva radni odnos, kao i lice koje je u drugoj organizaciji i organu provelo na radu do godinu dana, prima se na rad na poslove zaštite od požara u svojstvu pripravnika.

Pripravnički staž za pripravnika sa srednjom školskom spremom, odnosno odgovarajućim IV ili III stepenom stručne spreml, traje devet meseci od čega šest meseci na praktičnom radu, a tri meseca na organizovanoj stručnoj nastavi iz oblasti zaštite od požara.

Pripravnički staž za pripravnika sa višom (VI stepenom stručne spreml), odnosno visokom školskom spremom (VII1 stepena stručne spreml), traje godinu dana, od čega devet meseci na praktičnom radu, a tri meseca na organizovanoj stručnoj nastavi iz oblasti zaštite od požara.

Po završenom pripravničkom stažu pripravnik je dužan da položi stručni ispit najkasnije u roku od šest meseci po isteku pripravničkog staža.

Lice primljeno na rad na poslove zaštite od požara, sa radnim iskustvom dužim od jedne godine, koje nema položen stručni ispit za rad na ovim poslovima, polaže stručni ispit po programu za pripravnika, kada provede tri meseca na organizovanoj stručnoj nastavi iz oblasti zaštite od požara, a najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na rad.

Pripravnik, odnosno lice primljeno na rad na poslove zaštite od požara, koje je u dobrovoljnoj vatrogasnoj jedinici najmanje pet godina dobrovoljno učestvovalo u operativnim zadacima zaštite od požara, odnosno ako ima odgovarajuću školsku spremu odnosno odgovarajući stepen stručne spreml za vršenje poslova zaštite od požara, može da polaže stručni ispit i bez pohađanja stručne nastave iz oblasti zaštite od požara.

Pripravniku, odnosno radniku iz stava 5. ovog člana, koji u propisanom roku ne položi stručni ispit, prestaje radni odnos.

Organizovanu stručnu nastavu iz st. 2, 3. i 5. ovog člana, mogu izvoditi organizacije udruženog rada i druge organizacije koje, pored opštih uslova za izvođenje nastave, moraju imati:

1. sredstva, opremu i učila za stručno osposobljavanje radnika na poslovima zaštite od požara, i
2. odgovarajući stručni kadar za teoretsku i praktičnu nastavu.

Bliže uslove iz stava 8. ovog člana, propisuje republički sekretar.

Stručna nastava iz st. 2, 3. i 5. ovog člana za radnike teritorijalnih vatrogasnih jedinica vrši se na kursovima koje organizuje Republički sekretarijat.

Član 39.

Stručni ispiti propisani ovim zakonom polažu se po utvrđenom programu.

Program stručnog ispita, uslove i način polaganja, visinu troškova ispita, kao i iznos naknada za rad u ispitnoj komisiji, propisuje republički sekretar.

Stručni ispiti iz stava 1. ovog člana polažu se pred ispitnom komisijom koju obrazuje funkcioner koji rukovodi opštinskim organom.

Troškove prvog polaganja stručnog ispita snose organizacije i organi u kojima kandidati rade.

Radnici teritorijalnih vatrogasnih jedinica stručni ispit iz stava 1. ovog člana polažu pred ispitnom komisijom koju obrazuje republički sekretar. Troškove polaganja stručnog ispita snosi Republički sekretarijat.

Troškove ponovnog polaganja stručnog ispita ili popravnog ispita snosi kandidat.

Član 40.

Radnici teritorijalnih vatrogasnih jedinica dužni su da nose propisanu uniformu za vršenje poslova i zadataka, a prilikom gašenja požara i spasavanja ljudi i imovine ugrožene požarom i propisanu zaštitnu opremu.

Bliže propise o uniformi, funkcionalnim oznakama i zaštitnoj opremi radnika teritorijalnih vatrogasnih jedinica, kao i izgledu uniforme vatrogasnih jedinica organizacija udruženog rada donosi republički sekretar.

Član 41.

Vatrogasne jedinice organizacija udruženog rada i drugih organizacija, kao i vatrogasne jedinice dobrovoljnih vatrogasnih društava iz člana 45. stav 1. ovog zakona dužne su da vode propisanu evidenciju i da izveštavaju opštinski organ o izvršavanju zadataka iz svog delokruga i da opštinskom organu dostavljaju podatke na njihov zahtev.

Bliži propis o evidencijama i načinu izveštavanja opštinskog organa od strane vatrogasnih jedinica donosi republički sekretar.

Član 38.

Lice koje prvi put zasniva radni odnos, kao i lice koje je u drugoj organizaciji i organu provelo na radu do godinu dana, prima se na rad na poslove zaštite od požara u svojstvu pripravnika.

Pripravnički staž za pripravnika sa srednjom školskom spremom, odnosno odgovarajućim IV ili III stepenom stručne spreme, traje devet meseci od čega šest meseci na praktičnom radu, a tri meseca na organizovanoj stručnoj nastavi iz oblasti zaštite od požara.

Pripravnički staž za pripravnika sa višom (VI stepenom stručne spreme), odnosno visokom školskom spremom (VII1 stepena stručne spreme), traje godinu dana, od čega devet meseci na praktičnom radu, a tri meseca na organizovanoj stručnoj nastavi iz oblasti zaštite od požara.

Po završenom pripravničkom stažu pripravnik je dužan da položi stručni ispit najkasnije u roku od šest meseci po isteku pripravničkog staža.

Lice primljeno na rad na poslove zaštite od požara, sa radnim iskustvom dužim od jedne godine, koje nema položen stručni ispit za rad na ovim poslovima, polaže stručni ispit po programu za pripravnika, kada provede tri meseca na organizovanoj stručnoj nastavi iz oblasti zaštite od požara, a najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na rad.

Pripravnik, odnosno lice primljeno na rad na poslove zaštite od požara, koje je u dobrovoljnoj vatrogasnoj jedinici najmanje pet godina dobrovoljno učestvovalo u operativnim zadacima zaštite od požara, odnosno ako ima odgovarajuću školsku spremu odnosno odgovarajući stepen stručne spreme za vršenje poslova zaštite od požara, može da polaže stručni ispit i bez pohađanja stručne nastave iz oblasti zaštite od požara.

Pripravniku, odnosno radniku iz stava 5. ovog člana, koji u propisanom roku ne položi stručni ispit, prestaje radni odnos.

Organizovanu stručnu nastavu iz st. 2, 3. i 5. ovog člana, mogu izvoditi organizacije udruženog rada i druge organizacije koje, pored opštih uslova za izvođenje nastave, moraju imati:

1. sredstva, opremu i učila za stručno osposobljavanje radnika na poslovima zaštite od požara, i
2. odgovarajući stručni kadar za teoretsku i praktičnu nastavu.

Bliže uslove iz stava 8. ovog člana, propisuje republički sekretar.

Stručna nastava iz st. 2, 3. i 5. ovog člana za radnike teritorijalnih vatrogasnih jedinica vrši se na kursovima koje organizuje Republički sekretarijat.

Član 39.

Stručni ispiti propisani ovim zakonom polažu se po utvrđenom programu.

Program stručnog ispita, uslove i način polaganja, visinu troškova ispita, kao i iznos naknada za rad u ispitnoj komisiji, propisuje republički sekretar.

Stručni ispiti iz stava 1. ovog člana polažu se pred ispitnom komisijom koju obrazuje funkcioner koji rukovodi opštinskim organom.

Troškove prvog polaganja stručnog ispita snose organizacije i organi u kojima kandidati rade.

Radnici teritorijalnih vatrogasnih jedinica stručni ispit iz stava 1. ovog člana polažu pred ispitnom komisijom koju obrazuje republički sekretar. Troškove polaganja stručnog ispita snosi Republički sekretarijat.

Troškove ponovnog polaganja stručnog ispita ili popravnog ispita snosi kandidat.

Član 40.

Radnici teritorijalnih vatrogasnih jedinica dužni su da nose propisanu uniformu za vršenje poslova i zadataka, a prilikom gašenja požara i spasavanja ljudi i imovine ugrožene požarom i propisanu zaštitnu opremu.

Bliže propise o uniformi, funkcionalnim oznakama i zaštitnoj opremi radnika teritorijalnih vatrogasnih jedinica, kao i izgledu uniforme vatrogasnih jedinica organizacija udruženog rada donosi republički sekretar.

Član 41.

Vatrogasne jedinice organizacija udruženog rada i drugih organizacija, kao i vatrogasne jedinice dobrovoljnih vatrogasnih društava iz člana 45. stav 1. ovog zakona dužne su da vode propisanu evidenciju i da izveštavaju opštinski organ o izvršavanju zadataka iz svog delokruga i da opštinskom organu dostavljaju podatke na njihov zahtev.

Bliži propis o evidencijama i načinu izveštavanja opštinskog organa od strane vatrogasnih jedinica donosi republički sekretar.

V. DRUŠTVENE ORGANIZACIJE ZA OBLAST ZAŠTITE OD POŽARA

Član 42.

Radi organizovanog dobrovoljnog učestvovanja radnih ljudi i građana u preventivnom delovanju u oblasti zaštite od požara, propagiranju i popularisanju vatrogastva, kao i radi učestvovanja u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom i elementarnim nepogodama i vršenja drugih aktivnosti i zadataka u vezi sa zaštitom od požara, u skladu sa zakonom i planom zaštite od požara, radni ljudi i građani mogu osnivati dobrovoljna vatrogasna društva i njihove saveze, kao društvene organizacije za oblast zaštite od požara.

Dobrovoljna vatrogasna društva i savezi, u ostvarivanju aktivnosti iz stava 1. ovog člana, pokreću, organizaciju i sprovode akcije za razvijanje i popularizaciju svih oblika zaštite od požara; staraju se o stručnom osposobljavanju i tehničkom opremanju dobrovoljnih vatrogasnih jedinica; brinu se o unapređivanju samoupravnog organizovanja dobrovoljnog vatrogastva; razvijaju samozaštitu i tehničku kulturu u oblasti zaštite od požara; organizuju propagandnu delatnost (izdavanje stručnih publikacija, javne vežbe, takmičenja, smotre, izložbe, savetovanja i sl.); organizuju i vrše stručno osposobljavanje i usavršavanje radnika na poslovima zaštite od požara.

Član 43.

U ostvarivanju funkcije preventivnog delovanja u oblasti zaštite od požara, na predlog opštinskog organa, skupština opštine u skladu sa svojim pravima i dužnostima može, u zavisnosti od organizovanosti zaštite od požara na svojoj teritoriji, odlukom poveriti dobrovoljnim vatrogasnim društvima i njihovim savezima da ostvaruju uvid, predlažu mere i preduzimaju druge propisane radnje u cilju unapređenja stanja zaštite od požara, i to:

1. stambenim objektima;
2. manjim ugostiteljskim objektima;
3. domaćinstvima poljoprivrednih proizvođača, a naročito za vreme žetve i vršidbe;
4. prodavnicama, pijacama, tržnicama i sličnim objektima;
5. objektima pojedinaca koji ličnim radom sredstvima u svojini građana vrše određene privredne, ugostiteljske i slične delatnosti; i
6. parkovima, šumama i sličnim površinama.

O nađenom stanju i merama koje treba preduzeti na otklanjanju uzroka koji mogu dovesti do izbijanja i širenja požara, dobrovoljna vatrogasna društva i njihovi savezi obaveštavaju vlasnika objekta, odnosno organe odgovorne za sprovođenje mera zaštite od požara u organizacijama udruženog rada i drugim organizacijama.

Ako vlasnik, odnosno organi iz stava 2. ovog člana ne izvrše predložene mere za otklanjanje uzroka koji neposredno mogu dovesti do izbijanja požara, dobrovoljna vatrogasna društva i njihovi savezi, o tome, obaveštavaju opštinski organ kome je povereno vršenje nadzora u tim objektima.

Nadzor nad vršenjem poverenih poslova iz stava 1. ovog člana vrši opštinski organ.

Član 44.

Dobrovoljno vatrogasno društvo, odnosno savez mora imati u svom sastavu dobrovoljnu vatrogasnu jedinicu stručno i tehnički osposobljenu za gašenje požara, ako je na to planom zaštite od požara obavezano.

Pod vatrogasnom jedinicom stručno i tehnički osposobljenom za gašenje požara podrazumeva se ona vatrogasna jedinica koja ima minimalan broj ljudi, tehničke opreme i sredstava, koji su na osnovu zakona propisani za teritorijalnu vatrogasnu jedinicu organizovanu kao vatrogasna grupa.

Dobrovoljno vatrogasno društvo i savez mogu u dobrovoljnu vatrogasnu jedinicu primati na rad profesionalne vatrogasce.

Lice koje nije navršilo 16 godina života i obučeno za gašenje požara, ne može u sastavu dobrovoljne vatrogasne jedinice da učestvuje u gašenju požara.

Član 45.

Dobrovoljna vatrogasna društva i savezi u okviru pionirskih i omladinskih sekcija za protivpožarnu zaštitu organizuju i sprovode aktivnosti na vaspitanju i stručnom osposobljavanju podmlatka u dobrovoljnom vatrogastvu, razvijajući kod mladih ljudi socijalističku samoupravnu odgovornost, svesnu disciplinu i socijalistički moral u cilju pripreme za lično, samoinicijativno, svesno, dobrovoljno i aktivno učešće u ostvarivanju zadataka i ciljeva društvene samozaštite, posebno u oblasti zaštite od požara.

Član 46.

Društveno-političke zajednice, organizacije i organi pomažu dobrovoljna vatrogasna društva u sprovođenju aktivnosti za koje su osnovani.

Ako se planom zaštite od požara predviđaju obaveze dobrovoljnih vatrogasnih društava u sprečavanju i gašenju požara i otklanjanju posledica elementarnih i drugih nesreća, u tom slučaju društveno-političke zajednice, organizacije i organi dužni su da obezbede i odgovarajuće uslove, sredstva i tehničku opremu za ta društva.

VI. GAŠENJE POŽARA I NAKNADE

Član 47.

Svaki građanin koji primeti požar dužan je da ga ugasi, ako to može da učini bez opasnosti za sebe ili drugoga.

Ako građanin ne može sam da ugasi požar, dužan je da o požaru odmah obavesti najbližu vatrogasnu jedinicu, stanicu milicije ili ma koji opštinski organ.

Organizacije i organi dužni su da o svakom požaru koji nastane u ovim organizacijama, odnosno organima, odmah obaveste opštinski organ.

Član 48.

U gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom, dužne su da učestvuju organizacije i organi, svojom radnom snagom, alatom, prevoznim, tehničkim i drugim odgovarajućim sredstvima pogodnim za pružanje pomoći u gašenju i otklanjanju posledica požara, a građani još i svojim ličnim radom, na način i pod uslovima utvrđenim zakonima i propisima donesenim na osnovu zakona.

Član 49.

Organizacije i organi ne smeju da angažuju radnika vatrogasne jedinice da gasi požar ako nije stručno osposobljen za gašenje požara.

Član 50.

Vatrogasna jedinica čim sazna da je izbio požar na njenom području dužna je da odmah preduzme mere za gašenje požara.

Član 51.

Kad vatrogasna jedinica ne može sama da ugasi ili lokalizuje požar, rukovodilac akcije gašenja požara zatražiće pomoć od drugih vatrogasnih jedinica sa teritorije opštine.

Kad se gašenje požara ne može postići na način iz stava 1. ovog člana opštinski organ može zatražiti od opštinskih organa susednih opština da učestvuju sa svojim vatrogasnim jedinicama u gašenju požara.

Opštinski organ od koga je tražena pomoć dužan je da pruži tu pomoć, ali će pri tome obezbediti neophodan broj vatrogasaca i tehničku opremu za zaštitu sopstvenog područja.

Član 52.

Gašenjem požara rukovodi rukovodilac vatrogasne jedinice koja je prva započela da gasi požar, ako se rukovodioci vatrogasnih jedinica, koje učestvuju u gašenju požara, drugačije ne sporazumeju.

Član 53.

U cilju nesmetanog gašenja požara i zaštite ljudi i imovine ugroženih požarom, rukovodilac akcije gašenja požara ima pravo i dužnost da:

1. zabrani pristup nepozvanim licima na mesto gašenja požara kao i saobraćaj pored toga mesta;
2. naredi evakuaciju lica i imovine iz ugroženih prostorija i objekata;
3. naredi prekid dovođenja električne struje, gasa i tečnih goriva;
4. naredi upotrebu vode i drugih sredstava za gašenje požara koju koriste građani, organizacije i organi ako se na drugi način ne može obezbediti potrebna količina vode, odnosno drugih sredstava za gašenje požara;
5. naredi korišćenje vozila građana, organizacija i organa radi prevoza povređenih u požaru, evakuacije lica i imovine i dopremanja sredstava za gašenje požara;
6. naredi delimično ili potpuno rušenje objekata ili delova objekata koji nisu zahvaćeni požarom, u slučaju da se na drugi način ne može obezbediti gašenje požara ili spasavanje života ljudi;
7. preduzme mere za obezbeđenje evakuisane imovine;
8. nasilno otvori zaključani objekat ili prostoriju radi gašenja požara i spasavanja ljudi i imovine;
9. naredi licima koja stanuju u neposrednoj blizini mesta požara, kao i licima koja se zateknu na mestu požara, da pruže pomoć u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine.

Rukovodilac akcije gašenja požara, dužan je da preduzme sve potrebne mere da se sačuvaju tragovi i predmeti koji mogu da posluže za utvrđivanje uzroka požara.

Član 54.

U slučaju izbijanja požara širih razmera, opštinski organ može narediti svim sposobnim licima sa teritorije opštine, koja su starija od 16 godina, da učestvuju u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine.

Opštinski organ može narediti građanima, organizacijama i organima da vatrogasnim jedinicama stave na raspolaganje alat, prevozna, tehnička i druga sredstva potrebna za gašenje požara i spasavanje ljudi i imovine ugroženih požarom.

Član 55.

Teritorijalne vatrogasne jedinice dužne su da pruže pomoć vojnim vatrogasnim jedinicama, na traženje nadležnog vojnog starešine.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, gašenjem požara rukovodi starešina vojne vatrogasne jedinice, a ako takvog nema, shodno će se primeniti odredba iz člana 52. ovog zakona.

Član 56.

Vatrogasne jedinice mogu pružati pomoć u gašenju požara, spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom i na teritoriji susedne države ako se takva pomoć zatraži.

Odobrenje za pružanje pomoći daje funkcioner koji rukovodi opštinskim organom. O datom odobrenju obaveštava se Republički sekretarijat.

Član 57.

Ako je za gašenje požara i spasavanje ljudi i imovine ugroženih požarom potrebna pomoć vatrogasnih jedinica susedne države, tu pomoć traži funkcioner koji rukovodi opštinskim organom. O zatraženoj pomoći obaveštava se Republički sekretarijat.

Član 58.

Građani koji su u radnom odnosu, a učestvuju u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom imaju pravo na naknadu ličnog dohotka za vreme odsustvovanja sa rada.

Građani koji vrše samostalnu poljoprivrednu, zanatsku ili drugu delatnost imaju pravo na naknadu izgubljene zarade za vreme učestvovanja u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom.

Naknade iz st. 1. i 2. ovog člana isplaćuju se iz sredstava opštine na čijem području je gašen požar, odnosno organizacije i organa čija je imovina spasavana.

Član 59.

Organizacije, organi i građani koji po odredbama ovog zakona stavljaju na raspolaganje vatrogasnoj jedinici alat, prevozna, tehnička i druga sredstva za gašenje požara i spasavanje ljudi i imovine, imaju pravo na naknadu štete koja nastane na ovim sredstvima prilikom gašenja ili u vezi sa gašenjem požara.

Organizacije, organi i građani imaju pravo i na naknadu troškova za korišćenje uređaja i sredstava koji su upotrebljeni za gašenje ili u vezi sa gašenjem požara, odnosno otklanjanjem posledica požara u slučajevima iz člana 53. stav 1. tač. 4. i 5. ovog zakona.

Pravo iz stava 2. ovog člana ne pripada organizacijama, organima i građanima kod kojih je gašen požar ili je postojala neposredna opasnost da budu ugroženi požarom.

Naknadu štete i troškova iz st. 1. i 2. ovog člana snosi organizacija i organ za čije potrebe je angažovana vatrogasna jedinica, odnosno opština na čijoj teritoriji je gašen požar.

Član 60.

Opština, organizacije i organi i dobrovoljno vatrogasno društvo, čija je vatrogasna jedinica učestvovala u gašenju požara ili spasavanju ljudi i imovine van područja za koje je jedinica osnovana, ima pravo na naknadu:

1. troškova dolaska ljudstva i dopreme sprava, opreme i sredstava i troškova njihovog povratka;
2. pričinjene štete na spravama i opremi za vreme dolaska i povratka, ako šteta nije nastala usled dotrajalosti sprava i opreme ili grubom nepažnjom vatrogasne jedinice;
3. utrošenih sredstava u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine.

Naknadu iz stava 1. ovog člana u visini pričinjenih troškova, odnosno nastale štete, snosi organizacija i organ koji je tražio pomoć za gašenje požara i spasavanje ljudi i imovine, odnosno opština na čijoj teritoriji je gašen požar.

Član 61.

Članovi vatrogasnih društava i druga lica koja su po osnovu radnog odnosa ili po nekom drugom osnovu socijalno osigurana, a koja pri gašenju požara, spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom, elementarnim i drugim nepogodama pri otklanjanju posledica elementarnih i drugih nesreća, odlasku na vežbe, na vežbi i na povratku sa vežbe protivpožarne zaštite, kao i za vreme stručnog usavršavanja, koje organizuje vatrogasno društvo ili vatrogasni savez, poginu, budu povređeni ili se razbole, a ta bolest nastupi neposredno ili isključivo kao posledica vršenja navedenih dužnosti, imaju prava iz zdravstvenog odnosno penzijskog i invalidskog osiguranja kao da su pretrpela nesreću na svom redovnom poslu.

Članovi dobrovoljnih vatrogasnih društava i druga lica, koja po svom redovnom zanimanju nisu socijalno osigurana, osigurani su u zdravstvenom i invalidskom osiguranju kao lica koja učestvuju u organizovanim javnim radovima, ako pod okolnostima navedenim u stavu 1. ovog člana, poginu, budu povređeni ili se razbole, a ta bolest nastupi neposredno ili kao isključiva posledica vršenja aktivnosti po osnovu po kojem su osigurani.

VII. UPRAVNI NADZOR U OBLASTI ZAŠTITE OD POŽARA

Član 62.

Nadzor nad sprovođenjem propisa i mera zaštite od požara utvrđenih zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona vrši nadležni organ uprave za unutrašnje poslove.

Nadzor iz stava 1. ovog člana obuhvata nadzor nad zakonitošću rada organizacija i organa i inspekcijski nadzor.

Član 63.

U vršenju nadzora nad zakonitošću rada, nadležni organ uprave za unutrašnje poslove ostvaruje uvid u samoupravni opšti akt kojim se uređuje organizacija, mere i poslovi u vezi sa sprovođenjem zaštite od požara radi utvrđivanja njegove saglasnosti sa ovim zakonom, na osnovu ovog zakona donetim propisima, odlukama skupština opština, tehničkim normativima i standardima i drugim propisima iz oblasti zaštite od požara.

Ako nadležni organ uprave za unutrašnje poslove utvrdi da samoupravni opšti akt nije u saglasnosti sa propisima iz stava 1. ovog člana naložiće organizaciji udruženog rada i drugoj samoupravnoj organizaciji i zajednici da najkasnije u roku od 60 dana utvrđenu nesaglasnost otkloni.

Ako organizacija udruženog rada i druga samoupravna organizacija i zajednica u određenom roku ne otkloni utvrđenu nesaglasnost, nadležni organ uprave za unutrašnje poslove, o tome će obavestiti skupštinu opštine radi preduzimanja mera utvrđenih zakonom.

Član 64.

U vršenju inspekcijskog nadzora kod organizacija i organa, građana i građanskih pravnih lica nadležni organ uprave za unutrašnje poslove ostvaruje neposredni uvid u sprovođenju mera zaštite od požara propisanih ovim zakonom, organizovanje vatrogasnih jedinica i službi zaštite od požara i drugih mera, prava i obaveza propisanih ovim zakonom, odlukama opštinske skupštine, tehničkim normativima i standardima iz oblasti zaštite od požara.

Član 65.

Opštinski organ vrši sve poslove upravnog nadzora za zaštitu od požara osim onih koji su ovim zakonom ili posebnim propisima stavljeni u nadležnost Republičkog sekretarijata.

Član 66.

Republički sekretarijat, pored poslova koji su mu zakonom stavljeni u nadležnost u oblasti zaštite od požara, vrši i to:

1. inspekcijski nadzor nad sprovođenjem propisa o zaštiti od požara i nadzor nad zakonitošću rada u organizacijama udruženog rada koje se bave proizvodnjom za vojne potrebe;
2. daje saglasnost na investiciono-tehničku dokumentaciju i odobrava lokaciju za objekte organizacija udruženog rada koje se bave proizvodnjom za vojne potrebe, u pogledu zastupljenosti mera zaštite od požara;
3. daje saglasnost na investiciono-tehničku dokumentaciju za naftovode i gasovode koji povezuju područja dve ili više međuopštinskih regionalnih zajednica, odnosno područje međuopštinske regionalne zajednice sa teritorijom grada Beograda;

4. uz pribavljanje mišljenja nadležnih organa u pokrajini daje saglasnost na investiciono-tehničku dokumentaciju za naftovode i gasovode koji povezuju teritoriju socijalističkih autonomnih pokrajina sa područjem Socijalističke Republike Srbije, van teritorija socijalističkih autonomnih pokrajina; i

5. učestvuje u vršenju uviđaja kod većih požara i preduzima mere za utvrđivanje uzroka požara i otklanjanja štetnih posledica.

Član 67.

Upravni nadzor iz oblasti zaštite od požara vrše ovlašćeni radnici organa unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: inspektori).

Član 68.

Organizacije, organi i građani dužni su da omoguće inspektorima nesmetano vršenje upravnog nadzora u oblasti zaštite od požara i pružaju im potrebne podatke i obaveste u vezi sa ovim poslovima.

Član 69.

U vršenju nadzora nad sprovođenjem propisa u oblasti zaštite od požara inspektori saraduju sa drugim inspekcijским organima, službama i organizacijama.

Kad inspektor prilikom vršenja nadzora utvrdi povredu propisa iz nadležnosti drugog inspekcijskog organa, obavestiće o tome odgovarajući inspekcijски organ.

Član 70.

Ako organizacije, organi i građani nisu sproveli propisane mere za zaštitu od požara, nadležni organ uprave za unutrašnje poslove pokrenuće prekršajni postupak, odnosno izdaće nalog o izvršenju tih mera i odrediti rok za njihovo izvršenje.

Član 71.

Nadležni organ uprave za unutrašnje poslove može, pored propisanih mera za zaštitu od požara, rešenjem odrediti preduzimanje i sledećih mera:

1. da zabrani upotrebu oruđa i sredstava od kojih preti neposredna opasnost za izbijanje požara ili eksplozije, dok se ne preduzmu mere da se opasnost ukloni;

2. zabrani vršenje određenog posla u objektu, prostoriji, odnosno prostoru od koga očigledno preti opasnost za izbijanje i širenje požara, ako se drugim protivpožarnim merama (preuređivanje objekta, prostorije, postavljanjem protivpožarnih zapreka i sl.) ova neposredna opasnost ne može otkloniti.

3. da se izvrši pregrađivanje i druge adaptacije na objektima u cilju sprečavanja izbijanja i širenja požara;

4. da zabrani pušenje i upotrebu otvorene vatre i svetiljke sa otvorenim plamenom na određenom mestu;
  5. da se izvrši nabavka neophodno potrebne vatrogasne opreme i sredstava za gašenje požara kao i njihovo održavanje u ispravnom stanju;
  6. da zabrani upotrebu uređaja, opreme i sredstava za gašenje požara ako ne odgovaraju jugoslovenskim standardima ili ako ne poseduju atest određene stručne ustanove;
  7. da odredi i druge mere koje imaju cilj da spreče neposredno izbijanje i širenje požara.
- Žalba protiv rešenja iz prethodnog stava pod tač. 1, 4, 6. i 7. ne odlaže njegovo izvršenje.

Član 72.

O izvršenom inspekcijskom pregledu inspektor je dužan da sačini zapisnik. Primerak zapisnika uručuje organizaciji i organu kod koga je izvršen pregled.

Član 73.

Opštinski organ dužan je da vodi propisanu evidenciju iz oblasti zaštite od požara.

VIII. FINANSIRANJE

Član 74.

Sredstva za organizovanje i sprovođenje zaštite od požara obezbeđuju u skladu sa zakonom društveno-političke zajednice, organizacije i organi.

Član 75.

U opštini se obezbeđuju sredstva za organizovanje i sprovođenje zaštite od požara, i to za:

1. rad jedinice dobrovoljnog vatrogasnog društva iz člana 45. stav 1. ovog zakona, i
2. finansiranje programiranih aktivnosti dobrovoljnog vatrogasnog društva i vatrogasnog saveza opštine za koje se oceni da su od značaja za unapređenje stanja zaštite od požara na njenoj teritoriji.

U Republici se obezbeđuju sredstva za finansiranje programiranih aktivnosti Vatrogasnog saveza Srbije za koje se oceni da su od značaja za unapređenje stanja zaštite od požara na teritoriji Republike.

Član 76.

Organizacije i organi obezbeđuju sredstva za organizovanje i sprovođenje zaštite od požara, i to za:

1. rad vatrogasnih jedinica koje su osnovale, i

2. finansiranje programiranih aktivnosti dobrovoljnog vatrogasnog društva za koje oceni da su od značaja za unapređenje zaštite od požara za tu organizaciju.

Član 77.

Zajednice osiguranja imovine i lica uplaćuju 6% od premije osiguranja od požara, naplaćene na teritoriji opštine, u poseban fond za protivpožarnu zaštitu u opštini na čijoj se teritoriji nalazi osigurana imovina.

Ako se nepokretna osigurana imovina nalazi na teritorijama više opština, zajednica osiguranja imovine i lica koja vrši osiguranje, dužna je da uplati 6% od premije osiguranja od požara, u poseban fond za protivpožarnu zaštitu u svakoj opštini, srazmerno vrednosti osigurane imovine koja se nalazi na teritoriji te opštine.

Član 78.

Iznos od naplaćenih novčanih kazni za prekršaje propisa iz oblasti zaštite od požara pripadaju opštini na čijoj je teritoriji izvršen prekršaj.

Član 79.

Sredstva iz čl. 77. i 78. ovog zakona, sredstva koja organizacije iz člana 76. tačka 2. udruže, kao i sredstva koja teritorijalne vatrogasne jedinice ostvare svojom delatnošću unose se u poseban fond za protivpožarnu zaštitu koji služi za unapređivanje zaštite od požara, i koriste se za:

1. nabavku opreme i sredstava za gašenje požara;
2. izgradnju objekata za smeštaj vatrogasnih jedinica i opreme;
3. školovanje i stručno usavršavanje kadrova vatrogasnih jedinica;
4. razvijanje preventivno-vaspitnih aktivnosti.

U upravljanju fondom iz prethodnog stava učestvuju i predstavnici zainteresovanih organizacija i organa.

IX. KAZNENE ODREDBE

Član 80.

Novčanom kaznom od 5.000 do 10.000 novih dinara kazniće se za prekršaj organizacija udruženog rada i drugo pravno lice:

1. ako ne utvrde propisanu organizaciju zaštite od požara ili ne donesu plan zaštite od požara i samoupravni opšti akt, odnosno drugi opšti akt, odnosno ne usaglase plan zaštite od požara sa opštinskim planom zaštite od požara (čl. 7. i 8. stav 1. i član 9. stav 3. ovog zakona);
2. ako donese plan zaštite od požara bez prethodno pribavljenog mišljenja opštinskog organa (član 9. stav 4. ovog zakona);

3. ako ne pribave saglasnost na prostorni i urbanistički plan od opštinskog organa (član 10. stav 2. ovog zakona);
4. ako započne izgradnju, adaptaciju i rekonstrukciju objekta bez pribavljene saglasnosti nadležnog organa uprave na investiciono-tehničku dokumentaciju u pogledu mera zaštite od požara (član 12. ovog zakona);
5. ako objekte u kojima se proizvode, prerađuju i drže zapaljive, eksplozivne i slične materije izgradi na mestu i na način suprotno odredbi člana 13. ovog zakona;
6. ako koristi, odnosno stavlja u pogon izgrađeni, adaptirani i rekonstruisani objekat, instalaciju, uređaj i prostoriju, pre davanja saglasnosti nadležnog organa (član 14. ovog zakona);
7. ako tehnološke procese u kojima se koriste ili proizvode zapaljive i eksplozivne materije ili stvaraju eksplozivne smeše vrše u objektima ili prostorijama koje od drugih objekata i prostorija nisu međusobno protivpožarno odvojene (član 15. stav 1. ovog zakona);
8. ako u objektima i prostorijama u kojima se vrše tehnološki procesi iz člana 15. stav 1. ne postave uređaji koji omogućavaju blagovremeno otkrivanje, javljanje i gašenje požara (član 15. stav 3. ovog zakona);
9. ako ne održava u ispravnom stanju uređaje i instalacije namenjene za otkrivanje, javljanje i gašenje požara, odnosno ako ne vrši redovnu proveru ispravnosti tih uređaja i instalacija na način i u rokovima propisanim u članu 16. ovog zakona;
10. ako za vreme žetve i vršidbe ne preduzima posebne mere zaštite od požara (član 19. ovog zakona);
11. ako ne izvrši obuku radnika najmanje jedanput u tri godine ili ne izvrši proveru znanja radnika iz oblasti zaštite od požara najmanje jednom u toku godine (član 24. stav 2. ovog zakona);
12. ako ne vrši obuku prema programu iz člana 24. stav 3. odnosno na ovaj program ne pribave mišljenje nadležnog organa za unutrašnje poslove (član 24. stav 3. ovog zakona);
13. ako ne prijave nadležnom organu uprave za unutrašnje poslove vreme održavanja obuke i provere znanja iz oblasti zaštite od požara (član 24. stav 4. ovog zakona);
14. ako najmanje dvaput godišnje ne razmotre stanje zaštite od požara (član 25. stav 1. ovog zakona);
15. ako koristi opremu i sredstva za gašenje požara protivno odredbi člana 27. ovog zakona;
16. ako primi, rasporedi na rad ili zadrži na radu radnika koji ne ispunjava propisane uslove (čl. 37. i 89. ovog zakona);
17. ako primi na rad ili osposobljava radnika za vršenje poslova zaštite od požara, na način koji nije u saglasnosti sa odredbama člana 38. ovog zakona;
18. ako za gašenje požara angažuje radnika vatrogasne jedinice koji nije stručno osposobljen za gašenje požara (član 49. ovog zakona);
19. ako ne sprovode propisane ili naložene mere za zaštitu od požara (član 70. ovog zakona),

20. ako ne sprovede naložene mere zaštite od požara u roku određenom rešenjem nadležnog organa uprave za unutrašnje poslove (član 71. ovog zakona);

21. ako ne uplaćuje 6% od premije osiguranja od požara (član 77. ovog zakona).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 500 do 1.000 novih dinara i odgovorno lice u organizaciji udruženog rada, odnosno drugom pravnom licu.

Za prekršaje iz stava 1. tač. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 19. i 20. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 2.500 do 5.000 novih dinara i pojedinac koji samostalno obavlja delatnost ličnim radom sredstvima u svojini građana.

Za prekršaje iz stava 1. tač. 4, 5, 6, 19. i 20. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 500 do 1.000 novih dinara i pojedinac.

Član 81.

Novčanom kaznom od 2.500 do 6.000 novih dinara kazniće se za prekršaj organizacija udruženog rada i drugo pravno lice;

1. ako postupa suprotno odredbama člana 18. st. 1. i 2. ovog zakona;

2. ako ne obezbedi vatrogasnu stražu (član 20. ovog zakona);

3. ako obavlja kontrolno ispitivanje i servisiranje prevoznih i ručnih vatrogasnih aparata i drugih vatrogasnih sredstava i opreme, a ne ispunjava propisane uslove (član 22. stav 2. ovog zakona);

4. ako postupi suprotno odredbama člana 23. ovog zakona;

5. ako se neovlašćeno bavi poslovima unapređenja zaštite od požara (član 29. ovog zakona);

6. ako postupa suprotno odredbama člana 48. ovog zakona;

7. ako i pored naređenja bez opravdanog razloga ne stavi na raspolaganje alat, prevozna, tehnička i druga sredstva potrebna za gašenje požara i spasavanje ljudi i imovine ugroženih požarom (član 54. stav 2. ovog zakona);

8. ako sprečava ili ometa inspektora u vršenju inspekcijskih poslova ili odbije da mu da potrebne podatke i obaveštenja (član 68. ovog zakona);

Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 250 do 600 novih dinara i odgovorno lice u organizaciji udruženog rada, odnosno drugom pravnom licu.

Za prekršaj iz stava 1. tač. 1, 4, 6, 7. i 8. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 1.500 do 2.500 novih dinara pojedinac koji samostalno obavlja delatnost ličnim radom sredstvima u svojini građana.

Za prekršaj iz stava 1. tač. 1, 4, 6, 7. i 8. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 250 do 600 novih dinara i pojedinac.

Član 82.

Novčanom kaznom od 1.500 do 3.000 novih dinara kazniće se za prekršaj organizacija udruženog rada i drugo pravno lice:

1. ako postupi suprotno odredbama člana 17. ovog zakona;
2. ako ne preduzme preventivne mere za zaštitu od požara i ne obezbedi najpotrebniji materijal i sredstva za gašenje požara (član 18. stav 3. ovog zakona);
3. ako ne postupi po odredbi člana 21. ovog zakona;
4. ako ne vrši kontrolno ispitivanje prevoznih i ručnih vatrogasnih aparata, sredstava i opreme, u skladu sa uputstvom proizvođača (član 22. stav 1. ovog zakona);
5. ako ne upozna radnika sa opasnostima od požara, upotrebom sredstava i opreme za gašenje požara i odgovornošću zbog nepridržavanja propisanih i naloženih mera zaštite od požara (član 24. stav 1. ovog zakona);
6. ako ne vrši kontrolu protočnog kapaciteta i pritiska vode u hidrantskoj mreži najmanje jednom u šest meseci (član 26. stav 2. ovog zakona);
7. ako sprečava ili ometa člana dobrovoljnog vatrogasnog društva i saveza u vršenju kontrole iz člana 43. ovog zakona;
8. ako ne postupi u smislu stava 3. člana 47. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 150 do 600 novih dinara i odgovorno lice u organizaciji udruženog rada, odnosno drugom pravnom licu.

Za prekršaj iz stava 1. tač. 1, 3, 4, 6, 7. i 8. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 700 do 1.500 novih dinara pojedinac koji samostalno obavlja delatnost ličnim radom sredstvima u svojini građana.

Za prekršaj iz stava 1. tačka 7. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 150 do 600 novih dinara i pojedinac.

Član 83.

Novčanom kaznom od 500 do 1.000 novih dinara ili kaznom zatvora do 60 dana kazniće se za prekršaj pojedinac.

1. ako ne prisustvuje obuci i proveri znanja (član 24. stav 5. ovog zakona);
2. ako postupi suprotno odredbi člana 47. ovog zakona;
3. ako sprečava ili ometa izvršenje naređenja rukovodioca gašenja požara (član 53. ovog zakona) i
4. ako i pored naređenja bez opravdanog razloga odbije da učestvuje u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom (član 53. stav 1. tačka 9. i član 54. stav 1. ovog zakona).

Član 84.

Novčanom kaznom od 500 do 1.000 novih dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu uprave:

1. ako izda odobrenje za izgradnju, adaptaciju ili rekonstrukciju investicionog objekta bez prethodno date saglasnosti nadležnog organa uprave za unutrašnje poslove na investiciono-tehničku dokumentaciju u pogledu mera zaštite od požara (čl. 12. i 66. ovog zakona);
2. ako izda odobrenje za korišćenje, odnosno stavljanje u pogon izgrađenog, adaptiranog ili rekonstruisanog objekta, odnosno instalacija, uređaja i postrojenja a da prethodno nadležni organ za unutrašnje poslove nije utvrdio da su u njima sprovedene mere zaštite od požara, predviđene u investiciono-tehničkoj dokumentaciji (član 14. ovog zakona).

Član 85.

Novčanom kaznom od 100 novih dinara kazniće se na licu mesta pojedinac:

1. ako postupa protivno istaknutim upozorenjima o merama zabrane pušenja, upotrebe otvorene vatre, svetiljki sa plamenom i sredstava za paljenje i ako upotrebljava alat koji varniči (član 17. ovog zakona);
2. ako smešta zapaljivi materijal na prostoru koji nije udaljen najmanje šest metara od objekta ili dela objekta ili ako zapaljivi materijal smešta na stepenišnom prostoru, hodnicima, prolazima i na tavanu zgrade (član 23. ovog zakona).

Novčanu kaznu na licu mesta, za prekršaje iz stava 1. ovog člana, naplaćuje ovlašćeni radnik organa unutrašnjih poslova iz člana 67. ovog zakona.

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 86.

Izvršno veće donosi bliže propise o merama zaštite od požara pri izvođenju radova zavarivanja, rezanja i lemljenja kao i o posebnim merama zaštite od požara u postojećim objektima u kojima je povećana opasnost za izbijanje i širenje požara.

Član 87.

Republički sekretarijat u sporazumu sa Republičkim sekretarijatom za narodnu odbranu, doneće bliže propise o načinu vršenja nadzora nad sprovođenjem mera zaštite od požara u organizacijama udruženog rada koje proizvode za vojne potrebe.

Član 88.

Obaveze i prava organizacija udruženog rada i drugih organizacija u oblasti zaštite od požara predviđene ovim zakonom shodno će se primenjivati i na građanska pravna lica, kao i na građane i pojedince koji samostalno obavljaju delatnost ličnim radom sredstvima u svojini građana.

Član 89.

Radnici koji su na dan stupanja na snagu ovog Zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti od požara ("Službeni glasnik SR Srbije", broj 15/82) zatečeni na zadacima i poslovima iz člana 37. ovog zakona, a nisu ispunjavali uslove za vršenje tih zadataka i poslova mogu da nastave rad na tim zadacima i poslovima, iako nemaju propisanu školsku spremu i položen stručni ispit, pod uslovom da su na dan stupanja na snagu navedenog zakona imali najmanje 10 godina radnog iskustva na tim zadacima i poslovima.

Član 90.

Izvršno veće doneće bliži propis iz člana 6. stav 7. ovog zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 91.

Odredbe člana 10. stav 1. tač. 2. i 3, člana 12. stav 2, člana 13, člana 14. stav 2, čl. 15, 17. i 18. stav 2, člana 23, člana 66. stav. 1. tačka 4, člana 80. stav 1. tač. 4, 5, 6, 7. i 8. i st. 2, 3. i 4, člana 81. stav 1. tač. 1. i 4. st. 2, 3. i 4, člana 82. stav 1. tačka 1. i st. 2. i 3, člana 84. stav 1. tač. 1. i 2. i člana 85. stav 1. tač. 1. i 2. ovog zakona primenjuju se jedinstveno na celoj teritoriji Republike na osnovu člana 300. stav 1. tačka 3. Ustava Socijalističke Republike Srbije.

Član 92.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe Zakon o zaštiti od požara ("Službeni glasnik SRS", broj 50/70), Zakon o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti od požara ("Službeni glasnik SRS", broj 19/75), Zakon o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti od požara ("Službeni glasnik SRS", broj 15/82) i član 66. Zakona o izmenama i dopunama zakona kojima su određene novčane kazne za prekršaje ("Službeni glasnik SRS", broj 24/85).

Član 93.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Socijalističke Republike Srbije".